

HOMENATGE · ASSOCIACIÓ ENGINYERS INDUSTRIALS

Gabriel Ferraté i Pascual

El meu pare

Reus, 1932 — Barcelona, 2024

ORÍGENS · REUS, 1932

Nascut molt desitjat, en una família de llibres i cultura

● 3 de Març de 1932

Neix a Reus, fill únic esperat durant 12 anys. 'Les grans expectatives que tenien en ell es van anar materialitzant.'

● Casa plena de llibres i família culta

Els seus pares eren socs del Centre de Lectura. La seva mare, presidenta de la Secció d'Art.

L'oncle Gabriel: president de El Círcol de Reus. El cosí Joan: escriptor. L'altre cosí: el poeta Gabriel Ferrater.

Els pares Amadeu i Maria

El pare Amadeu — comerciant de vins

Exportava vi per Europa. Es feia acompanyar en Gabriel als seus viatges de negoci. El jove Gabriel va aprendre anglès, alemany i francès.

Quan va convèncer-se que el seu fill no volia el negoci, el va tancar.

La mare Maria — escultora

Coneguda a escala local. Va aturar l'escultura el dia que va néixer en Gabriel.

“vaig fer l'escultura definitiva i vaig deixar de treballar”

Darrera obra: un bust del seu fill al 1969.

L'exili, el retorn i una formació extraordinària

● 1936 · 4 anys

Exili a Briançon (Alps francesos). El pare malalt. La mare treballa com a modista per sobreviure. Aprèn a parlar i escriure en francès. Guanya un concurs de redacció escolar al diari 'Le Petit Marseillais'.

● 1939 · Reus

Retorn a casa. Formació intensíssima: castellà, alemany, comptabilitat, torner, fonedor mecànic, solfeig, dibuix, pintura, taquigrafia, feines al camp...

Mentre ell fabrica Rellotges, un cotxe, una fotocopiadora/fax, ràdios de vàlvules, un regle de càlcul,...

● 1948 · 16 anys

Sis mesos a Londres: anglès al matí, anàlisi de vins a la tarda. Troba botigues de components electrònics. Per la ràdio sent la paraula 'transistor'.

Gabriel Ferraté amb la seva mare

TRAJECTÒRIA PROFESSIONAL · 1950-1965

De Ciber a la primera càtedra d'Automàtica d'Espanya

1950 ·
Barcelona

Estudis d'enginyeria industrial i pèrit agrònom. A la residència munta un laboratori fotogràfic i un d'electrònica i ven ràdios als companys. L'origen de Ciber.

Ciber · Reus

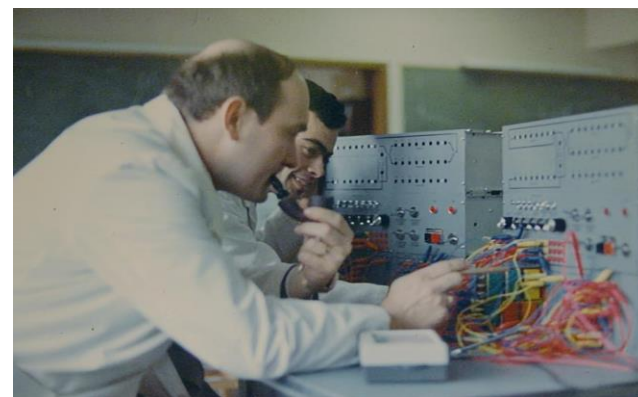
Empresa fundada de jove. Absorbit per EYSSA, on esdevé el director tècnic.

EYSSA ·
Semàfors

Dissenya sistemes semafòrics innovadors per a Barcelona i altres grans ciutats. Èxit comercial mundial.

1965

Guanya les oposicions: primer catedràtic d'Automàtica d'Espanya. 'Més com a repte que per vocació docent.'

Rector de la UPC • Fundador de la UOC

A casa contínuament sentia converses d'acords de col·laboracions, convenis universitat-empresa, transferències tecnològiques..

Rector UPB-UPC (1972-1994)

Va compaginar empresa i universitat des del primer dia. Defensor actiu de la transferència de tecnologia.

Biblioteca Ferraté (1994)

Dona la seva col·lecció de 6.000 llibres de poesia catalana al Campus Nord. 'Dues passions de la meva vida, la bibliofília i la Universitat Politècnica de Catalunya conflueixen en aquesta donació.'

UOC — 1994

Als 61 anys dissenya des de zero una universitat basada en internet. Sobre fer un Reglament: "Si és imprescindible, feu-lo, però que sigui molt curt, perquè ens l'hurem de saltar moltes vegades!").

Laboratori d'Enginyers

Josefina, els fills, i a casa

Va conèixer la Josefina Casas a la processó de Divendres Sant de Reus. Tres anys més tard, al 1966, es casaven a Barcelona. Tres fills: Gabriel, Toni i Mireia. Tres nets: Gabriel, Albert i Mireia.

El Dia de Reis

Construïa de nit sistemes d'alarma amb cordills, politges i cubells per als passadissos. Amb els anys: sensors fotoelèctrics, botzines... Teníem doble Reis: els regals i el repte de desactivar les alarmes.

En paraules del seu net Albert:

"Trobava en els petits detalls la felicitat, i sabia gaudir de les petites coses. Sempre ens en treia alguna: des d'una ampolleta plena de mercuri fins a un llangardaix dissecat."

Casament Gabriel Ferraté i Josefina Casas, 27 d'octubre de 1966

Una casa plena de tresors (i de desgràcia per a la cuina)

Poesia catalana

6.000 volums recollits des del 1972. Donats a la Biblioteca Ferraté (UPC, 1994). 'La poesia és la més complexa i poderosa expressió de la naturalesa humana.'

Electrònica i càmeres

Ràdios japoneses, càmeres de fotos (Com més gran i aparatosa, millor). No podia passar per una ferreteria sense entrar-hi. Calculadores programables i primers ordinadors.

Fons documental

50 metres lineals de documents donats a la UOC el 2023: acords, cartes, discursos. Història viva de la transició i la universitat catalana.

Eines i materials

Una habitació gran i un lavabo dedicat íntegrament a emmagatzemar eines i materials per arreglar coses

Llibres

Senzillament per tot arreu. Cap espai els era prohibit. Els estimava, els fitxava, els feia enquadrar

Objectes curiosos diversos

Granotes, objectes impossibles, mercuri, escultures de l'avia, fotos de la família, troballes dels seus viatges...

Molta gent el va estimar

Optimista, valent, curiós... i una mica despistat

El savi despistat

'Rector perdido y hallado.' Va agafar l'avió equivoccat i va aterrar a La Palma en lloc de Las Palmas. 'Em volia fondre!'

El coratjós i amb sentit de l'humor

Enmig d'un temporal al veler, als companys espantats va dir amb calma: 'Vaig a baix a rentar-me les dents.' Tot tranquil.

L'optimista

Deia: 'A la gent optimista les coses els van millor.' Sempre positiu, mai no es queixava.

Va sobreviure dues vegades a les vies del tren

Estimava la nostra terra

'Políticament em defineixo com a liberal catalanista d'esquerres i persona d'ordre, si és que tot això es pot fer compatible.'

ELOGI DEL VIURE

Joan Maragall (1860–1911) · Anotat de pròpia mà a la seva llibreta de notes

Estima el teu ofici,
la teva vocació, la teva estrella,
allò per al que serveixes...

Esforça't en el teu quefer
com si de cada detall que penses,
de cada peça que poses,
de cada cop de martell que dones,
en depengué la salvació de la humanitat.
Perquè en depèn, creu-me.

...

El món s'arreglaria bé tot sol,
només que cadascú
fes el seu deure amb amor,
a casa seva

ELOGI DEL VIURE

Estima el teu ofici, la teva vocació, la teva estrella,
allò per el qual serveixes, allò en el qual realment
ets un entre els homes. Esforça't en la teva
tasca com si de cada detall que penses, de cada mot
que dius, de cada peça que hi poses, de cada
cop del teu martell, en depengué la salvació
de la humanitat. Car en depèn, creu-me.
Fi oblidat de tu mateix fas tot el que pots
en el teu treball, fas més que un emperador
que regia automàticament els seus estats; fas
més que el qui inventa teories universals
només per satisfer la seva vanitat, fas més
que el polític, que l'agitador, que el qui
governa. Pots negligir tot això i l'adobament
del món. ~~Pots~~ El món s'arreglaria bé tot sol,
només que tothom fes el seu deure amb
amor a casa seva.

.....

(fragment)

Joan Maragall

Gràcies, papà.

Reus, 1932 — Barcelona, 2024

*Enginyer, inventor, rector, bibliòfil,
pare i avi.*

